

قیام اباعبدالله(ع) تفسیر عملی آیه «وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قَتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا»

نهضت و قیام اباعبدالله(ع) تفسیر عملی آیاتی است که در مورد جهاد، شهادت، رضا، رسیدن به مقام تسلیم و ... نازل شده‌اند، امام (ع) با قیام خود مفاهیم و معارف این آیات را تفسیر عملی کردند؛ تنها مصداق این آیات اباعبدالله(ع) نیست بلکه مصداق اکمل و اتم این آیات ایشان است.

نهضت و قیام اباعبدالله(ع) تفسیر عملی آیاتی است که در مورد جهاد، شهادت، رضا، رسیدن به مقام تسلیم و ... نازل شده‌اند، امام (ع) با قیام خود مفاهیم و معارف این آیات را تفسیر عملی کردند؛ تنها مصداق این آیات اباعبدالله(ع) نیست بلکه مصداق اکمل و اتم این آیات ایشان است.

حجت‌الاسلام والمسلمین رستم‌نژاد، عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی(ص) العالمیه در گفت‌وگو با خبرگزاری قرآنی ایران(ایکنا) بیان کرد: در قرآن در رابطه با امام حسین(ع) چهار دسته آیه ذکر شده است که به نوعی مربوط به اباعبدالله(ع) می‌شود، دسته اول آیاتی که مستقیماً در شأن ایشان وارد شده و دسته دوم آیاتی که تطبیقاً در مورد اباعبدالله(ع) بیان شده است، دسته سوم آیاتی که بطنشان در مورد ایشان است و دسته چهارم آیاتی که امام حسین(ع) تفسیری عملی بر آن آیات است.

آیاتی از قرآن کریم در شأن امام حسین(ع) نازل شده است

وی با اشاره به دسته اول این آیات که آیاتی هستند که در شأن حضرت سیدالشهدا(ع) نازل شده‌اند و روی آیه تنها به طرف حضرت است، تصریح کرد: صریح‌ترین آیه‌ای که در شأن اباعبدالله(ع) نازل شده است آیه مباهله یعنی آیه 61 سوره آل عمران است؛ در این آیه 171#؛ فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَةَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ؛ لغت 171#؛ ابْنَاءَنَا؛ صراحتاً به معنی امام حسن(ع) و امام حسین(ع) است و تمام مذاهب و فرق شیعه و سنی بالاتفاق در این مورد اتفاق نظر دارند.

عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی(ص) العالمیه با بیان اینکه این آیه از آیاتی است که امام حسین(ع) مستقیماً در کنار برادرشان منظور شده است ابراز کرد: در روز مباهله دانشمندان مسیحی که نزدیک به دو هفته بود به مدینه آمده بودند، با پیامبر(ص) در مورد مباحث مختلف و حتی راجع به خود حضرت عیسی(ع) نیز بحث می‌کردند اما در هیچ موردی قانع نشدند و از طرف خداوند ندا آمد که مباهله انجام دهید؛ مباهله یعنی این که دو طرف همدیگر را نفرین کرده و لعنت و عذاب خدا را برای کسی که حق نیست بخواهند؛ در این داستان خداوند افراد را تعیین کرد و به پیامبر(ص) فرمود 171#؛ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ...؛ دستور داد تا مباهله را انجام دهند.

وی در ادامه افزود: در همین آیه ابناء پیامبر(ص) شناخته شده‌اند، ساداتی که نسلشان به امام حسین(ع) و امام حسن(ع) می‌رسد به اعتبار این آیه از فرزندان خود پیامبر(ص) محسوب می‌شوند هر چند به واسطه حضرت زهرا(س) و این موضوع که نسل پیامبر از طریق دخترشان منتقل شده است از امتیازات رسول اکرم(ص) است.

عضو هیئت علمی جامعه‌المصطفی(ص) العالمیه ادامه داد: آیه دیگری که مستقیماً امام حسین(ع) را منظور واقع کرده است آیات 5 تا 11 سوره دهر است که معروف هست در حالی که امام حسن(ع) و امام حسین(ع) در زمان نزول آیات طفل بودند اما این آیات مستقیماً به ایشان اشاره دارد.

وی تصریح کرد: از آیاتی که شاه بیت‌های قرآن است که در مورد امام حسین(ع) وارد شده، آیه تطهیر است که در روایات شیعه و سنی فراوان مصادیقی وجود دارد که اهل البیت(ع) در این آیه مستقیماً به امام حسن(ع) و امام حسین(ع) و دیگر اهل بیت پیامبر(ص) برمی‌گردد؛ حتی در تاریخ طبری 16 روایت وجود دارد که تماماً گفته‌اند مصداق بارز واژه اهل البیت امام حسن(ع) و امام حسین(ع) هستند.

تشریح آیاتی که تطبیقاً در مورد امام حسین(ع) نازل شده‌اند

استاد سطح عالی حوزه با اشاره به دسته دوم آیات در مورد امام حسین(ع) افزود: آیاتی دیگر آیاتی است که تطبیقاً در مورد امام حسین(ع) است، این آیات، آیاتی است که ائمه (ع) آنها را تطبیقاً در مورد امام حسین(ع) نقل فرموده‌اند، به طور مثال روایاتی داریم که سوره فجر را سوره امام حسین(ع) نامیده‌اند؛ در واقع وقتی این سوره نازل شده است امام حسین(ع) مصداق اصلی این سوره نبوده است اما با توجه به اینکه آیات 171#؛ يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ، ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً؛ شاه بیت این غزل

خداوند است و عصاره این سوره است و امام حسین (ع) مصداق اکمل و اتم این آیه بوده است؛ لذا تطبیقا این سوره در مورد امام حسین(ع) نازل شده است.

اباعبدالله (ع)؛ مصداق اکمل و اتم 171#&؛ يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً؛

مؤلف کتاب 171#&؛ پژوهشی تطبیقی در روایات تفسیری فریقین؛ در توضیح این تطبیق تصریح کرد: در بین اولیای خداوند تنها کسی که توانسته این تسلیم و رضا را به بهترین شکل و کاملترین نحو به صورت عملی نشان دهد، امام حسین(ع) است؛ زیرا حضرت اباعبدالله(ع) در هنگام شهادت در آن وضعیت وخیم که در تاریخ بیان شده است باز لب به شکایت باز نکردند و به خداوند فرمودند خداوند هر چه رضای تو است به آن راضی‌ام.

وی با اشاره به آیه 171#&؛ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ...؛ اظهار کرد: آیه دیگری که ائمه در روایات خود تطبیقا فرموده‌اند در مورد امام حسین (ع) است این آیه بوده و امام باقر(ع) فرموده است این آیه در هنگام هجرت پیامبر(ص) نازل شده است که پیامبر(ص) مظلومانه مجبور به ترك مکه شد و در آن هنگام شأن نزول آن واقعه بود؛ اما جریان و تطبیق این آیه واقعا در حرکت امام حسین (ع) است؛ این دسته از آیات تطبیقی که مصداق اکمل و اتم آنها امام حسین(ع) است بیش از 100 آیه در قرآن کریم است.

بطن آیاتی از قرآن در مورد امام حسین(ع) است

رستم‌نژاد عنوان کرد: دسته سوم آیات، آیاتی است که بطنشان در مورد امام حسین(ع) است و ظاهرشان این طور نیست؛ مثل آیات 171#&؛ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ، بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ، دو دریا را به گونه‌ای روان کرد که با هم برخورد کنند میان آن دو حد فاصلی است که به هم تجاوز نمی‌کنند؛ در روایات معصومین(ع) مؤکدا وارد شده است که بطن کلمه مرجان و لولو امام حسین(ع) و امام حسن(ع) هستند و آن دو دریا امام علی(ع) و حضرت زهرا (س) است که هم شیعه و هم اهل تسنن به کرات این مسئله را تایید کرده‌اند.

مؤلف کتاب 171#&؛ پژوهشی تطبیقی در روایات تفسیری فریقین؛ با بیان اینکه وجود معنی بطنی برای آیات به این معنی نیست که ظاهرشان معنی نداشته باشد ابراز کرد: این دسته از آیاتی که بطنشان در مورد امام حسین (ع) هستند بسیار متعدد و زیاد است.

قیام امام حسین(ع)؛ تفسیر عملی برخی از آیات قرآن

استاد سطح عالی حوزه اضافه کرد: دسته چهارم آیات در واقع نه مستقیم در مورد امام حسین(ع) است نه از باب جری و انطباق در مورد ایشان است و نه بطنشان در مورد ایشان است؛ بلکه آیاتی هستند که حرکت و کار اصلی امام حسین (ع) یعنی نهضت و قیام ایشان تفسیر عملی و کامل این آیات است؛ آیاتی داریم که در مورد جهاد، شهادت، رضا، رسیدن به مقام تسلیم و نازل شده‌اند، که امام حسین(ع) عملا با کار خود مفاهیم و معارف این آیات را نشان داد و این آیات را تفسیری عملی کرد.

وی ادامه داد: مانند آیه 171#&؛ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزُقُونَ؛ که روایات بسیاری داریم که امام حسین(ع) این آیه را با قیام و شهادت خود معنی کرده است؛ این دسته از آیات نیز باید گفت مانند دسته دوم تنها مصداقشان امام حسین(ع) نیست بلکه مصداق اکمل و اتم این آیات حضرت اباعبدالله(ع) است.